

INWESTYCJE LINIOWE

Michał Behnke

8.06.2010

POJĘCIE I ZASADNICZE DETERMINANTY INWESTYCJI LINIOWEJ

GŁÓWNE AKTY PRAWNE PROCESU INWESTYCYJNEGO z punktu widzenia wymagań ochrony środowiska

- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**
- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**
 - ⇒ **inwestycje/obiekty liniowe**
 - ⇒ **inwestycje celu publicznego**
- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane**
- ⇒ **obiekty liniowe**

- ... [„ustawy środowiskowe”]
- ... [przepisy szczególne – „spec-...”]

USTAWY SZCZEGÓLNE

- z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym
- z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu
- z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
- z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym
- z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012
- ...

„INWESTYCJE LINIOWE” – zakres normowania

- **Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**
- **Ustawa o ochronie przyrody**
- **Ustawa - Prawo geologiczne i górnicze**

- **Rozp.- Wymagany zakres projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.**
- **Rozp.- Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie**
- **Rozp.- Określenie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczanie planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym.**

- **Polityka energetyczna państwa do 2030 r.**

„OBIEKTY LINIOWE” – zakres normowania

- **Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**
- **Ustawa – Prawo ochrony środowiska**
- **Ustawa - Prawo budowlane**
- **Ustawa o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu.**

- **Rozp.- Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie.**
- **Rozp.- Szczegółowy zakres i forma dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.**
- **Rozp. - Szczegółowy zakres i forma projektu budowlanego.**
- **Rozp. - Dziennik budowy, montażu i rozbiórki, tablica informacyjna oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia**
- **Rozp. Rodzaj i zakres opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjne obowiązujące w budownictwie.**

Stanowisko wspólne GUNB i Min. Fin. w sprawie stosowania przepisów ustawy o opłacie skarbowej z 2000 r. (*uchyl.*)

- 1. Przez „instalację sieciową” (...) należy rozumieć sieci: wodociągowe, kanalizacyjne, elektro-energetyczne, telekomunikacyjne, gazowe, ciepłe – o długości nie większej niż 10 km.**
- 2. Przez „inwestycje liniowe” należy rozumieć między innymi sieci: wodociągowe, kanalizacyjne, elektro-energetyczne, telekomunikacyjne, gazowe, ciepłe – o długości większej niż 10 km oraz drogi, z wyjątkiem dróg dojazdowych i dojść do budynków, będących urządzeniami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym (art.3 pkt 9 ustawy (...)) – Prawo budowlane(...)).**

Określenie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego ...

**WSKAŹNIKI PROCENTOWE KOSZTÓW DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ
W KOSZTACH ROBÓT BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH DLA INWESTYCJI
LINIOWYCH**

- **A. Wskaźniki dla budownictwa kolejowego (stacje kolejowe, przystanek autobusowy, szlak kolejowy, urządzenia SRK (sterowanie ruchem kolejowym), sieć trakcyjna, linia potrzeb nietrakcyjnych LPN)**
- **B. Wskaźniki dla budownictwa drogowego (autostrady, drogi ekspresowe , drogi klasy GP, drogi klasy G i niższych klas, ulice)**
- **C. Wskaźniki dla sieci: ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych (niskoparametrowych) oraz sieci elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia**

**Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego
z dnia 28 stycznia 2003 r.
IV SA 2522/2000**

LexPolonica nr 360174

Przyłącza energetyczne, gazowe i wodociągowe **nie są inwestycjami liniowymi** w rozumieniu art. 42 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Tekst jednolity: Dz. U. 1999 r. Nr 15 poz. 139), a służą jedynie połączeniu budynku z liniami przesyłowymi substancji i energii.

ZDEFINIOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA WG PRZEPISÓW O OOŚ

- **PRZEDSIĘWZIĘCIE** –
 - zamierzenie budowlane lub
 - inna ingerencja w środowisko polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin;
- **przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie**, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty;

- ≠ remont, konserwacja
- § 2.2 i § 3.2 rozp. OOŚ
- **art. 72.5 ustawy OOŚ**
- **powiązania technologiczne**
- **jedno przedsięwzięcie a przedsięwzięcia powiązane**
- **Salami slicing**

ZDEFINIOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA WG PRZEPISÓW O OOS

- **Art.72.5. W okresie, o którym mowa w ust. 3 i 4 [4 albo 4+2 lata na wykorzystanie DŚU do uzyskania decyzji z art.72 UOOŚ], dla danego przedsięwzięcia wydaje się jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.**
- **Jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się także w przypadku, gdy dla danego przedsięwzięcia jest wymagane uzyskanie więcej niż jednej z decyzji, o których mowa w ust. 1, lub**
- **gdy wnioskodawca uzyskuje odrębnie decyzje dla poszczególnych etapów realizacji przedsięwzięcia.**

PRAWO BUDOWLANE

Art. 33. 1. Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego.

- **W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem.**
- **Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu dla całego zamierzenia budowlanego.**

ETAPOWANIE REALIZACJI PROGRAMU/STRATEGII ⇔ ETAPOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA

- **Wieloletnie plany rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych – art.21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków**
- **Plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię – art.16 Pr. Energet.**
- **Plany rozwoju sieci drogowej – art.35 ustawy o drogach publ.**
- **...**

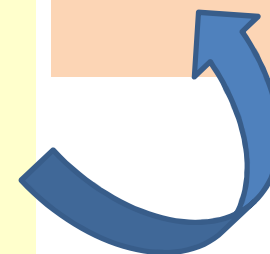
DZIAŁ IV STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Rozdział 1 Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Art. 46. Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego** oraz strategii rozwoju regionalnego;
- 2) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, **energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej**, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i **wykorzystywania terenu**, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 (...)

Art. 56. Przepisy niniejszego działu stosuje się także do podmiotów opracowujących projekt dokumentu, niebędących organami administracji.

Dyrektywa 85/337

"zezwolenie na inwestycję": decyzja właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia.

[**'development consent'** means: the decision of the competent authority or authorities which entitles the developer to proceed with the project.]

Art.2.1. Państwa Członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że **przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji podlegają ocenie w odniesieniu do ich skutków przed udzieleniem zezwolenia.** Przedsięwzięcia te są określone w art. 4.

Ustawa o planowaniu ...

KAŻDY ma prawo, w granicach określonych ustawą, do:

1) zagospodarowania terenu,

- do którego ma tytuł prawny,
- zgodnie z warunkami ustalonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- jeżeli nie narusza to chronionego prawem interesu publicznego oraz osób trzecich;

2) ochrony własnego interesu prawnego przy zagospodarowaniu terenów należących do innych osób lub jednostek organizacyjnych.

(art.6.2)

INWESTYCJE

- Inwestycja celu publicznego
- Inwestycja liniowa
- Inwestycja sieciowa
- ...

INWESTYCJA CELU PUBLICZNEGO - należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

Art. 6. Celami publicznymi w rozumieniu ustawy są:

1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji;

1a) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;

2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;

...

10) ...

Naczelny Sąd Administracyjny :

„Zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, celem publicznym w rozumieniu ustawy jest między innymi budowa i utrzymanie przewodów i urządzeń służących do przesyłania gazu, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Przy tak sformułowanym przepisie ustawowym dla oceny spełnienia przesłanki celu publicznego nie ma znaczenia, kto ten cel realizuje i kto jest jego inwestorem - Skarb Państwa, samorząd terytorialny czy inna osoba prawna.”

**Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach
z dnia 12 stycznia 2007 r.
II SA/Ke 489/2006**

<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

Nie każde przedsięwzięcie polegające na założeniu przewodów i urządzeń łączności publicznej będzie stanowiło inwestycję celu publicznego, o jakiej mowa w art. 6 pkt 1 u.g.n., gdyż o takiej inwestycji można mówić tylko wówczas, gdy ze względu na jej specyfikę będzie jej można przypisać przynajmniej lokalne (gminne) znaczenie.

Zasada katalogu zamkniętego
przesłanek odmowy przyznania albo
cofnięcia uprawnienia bądź nałożenia
obowiązku

Konstytucja RP

Art.31.3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

= kategoria interesu publicznego

SKUTKI WPROWADZENIA OGRANICZEN WYNIKAJĄCYCH Z OCHRONY ŚRODOWISKA

➔ **Możliwość udzielenia uprawnienia indywidualnego do granic kolizji z interesem publicznym**

- Odmowa pozwolenia w przypadku naruszania standardów emisyjnych i imisyjnych [= granic bezpieczeństwa ekologicznego]
- Odmowa pozwolenia w przypadku niezgodności z programami ochrony środowiska [= dokumentami polityki ekologicznej = zarządzania środowiskiem jako dobrem wspólnym] i dokumentami planistycznymi inkorporującymi wymagania ochrony środowiska
- Odmowa w przypadku naruszenia bezwzględnych zakazów wynikających z przepisów o ochronie środowiska

➔ **Konieczność wykazania nadrzędnego charakteru innego interesu publicznego w przypadku konkurencji z ochroną środowiska**

- Imperatyw
- SOOŚ celów dokumentów sektorowych
- Analiza wariantowa w SOOŚ i OOŚ

IMPERATYW NADRZĘDNEGO INTERESU PUBLICZNEGO

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Art.34 uop. Jeżeli przemawiają za tym

- konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i

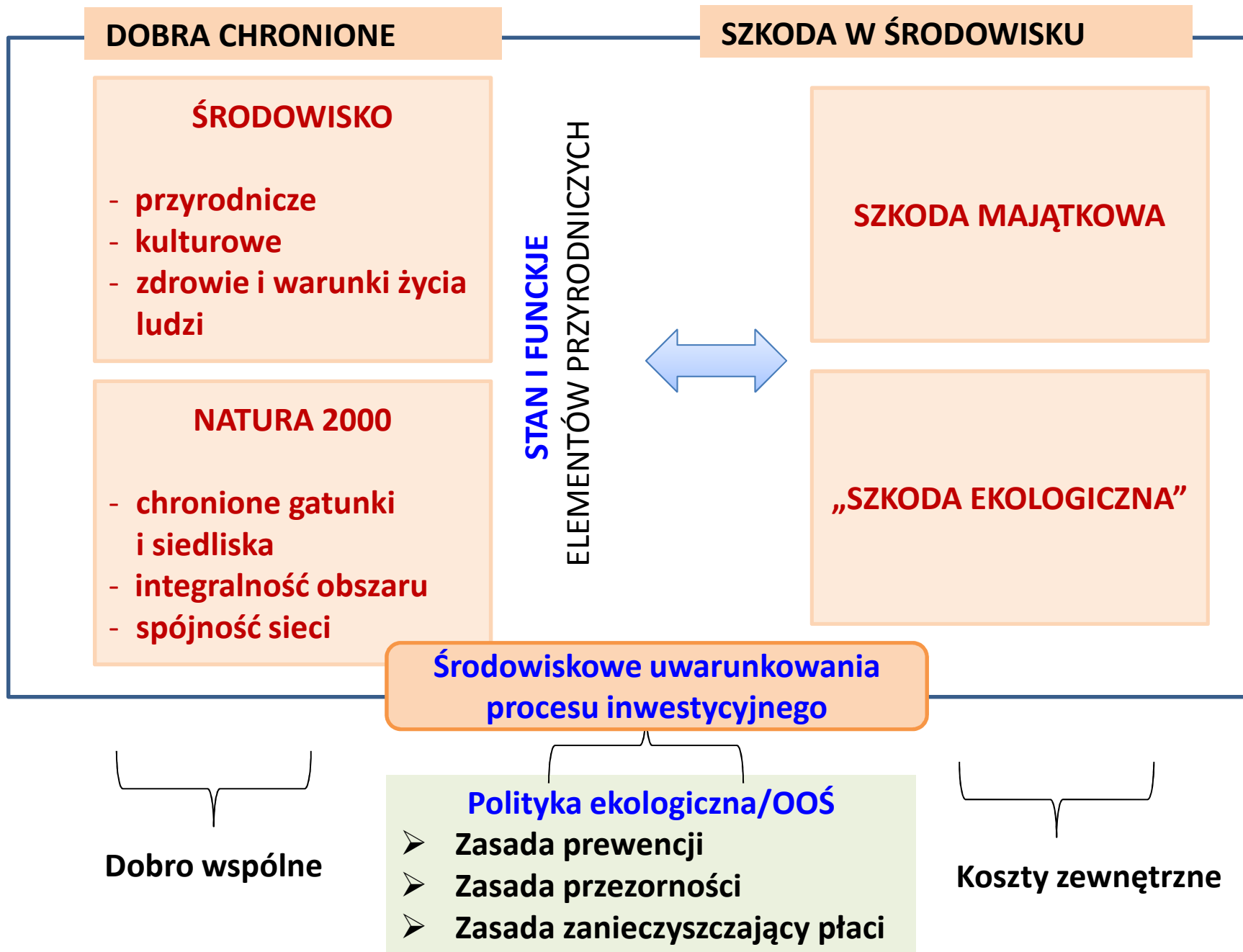
- wobec braku rozwiązań alternatywnych,

właściwy miejscowo RDOŚ, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa

w art. 27 ust. 3 pkt 1,

- zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Imperatyw nadrzędnego interesu publ.> cel publiczny

Środowiskowy wymiar zezwoleń na prowadzenie inwestycji

- ✓ **Zgoda na zmniejszanie wartości i zużywanie zasobów środowiska**
 - restytucja poprzez opłaty za korzystanie ze środowiska
 - roszczenia odszkodowawcze administracji tylko w stosunku do działań bezprawnych (323 POŚ)
- ✓ **Odniesiona do dobra wspólnego**
 - w relacji do osób trzecich działanie zgodne z pozwoleniem nie wyklucza roszczenia odszkodowawczego (325 POŚ)
- ✓ **W granicach dopuszczalnych ze względu na bezpieczeństwo ekologiczne oraz na warunkach ograniczających zanieczyszczenie**
 - racjonalne korzystanie z zasobów środowiska
 - działania zapobiegawcze i minimalizujące
 - internalizacja kosztów zewnętrznych poprzez OOŚ
- ✓ **Wykluczająca skutki dozwolonego oddziaływania z kategorii szkody w środowisku**

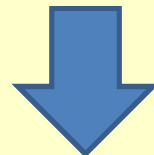
szkoda w środowisku

- negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniona w stosunku do stanu początkowego,
- która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:
 - a) w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że

szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Uop lub zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy OOS,

- b) w wodach, mającą znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód,
- c) w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi;

koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju
strategia rozwoju i plan zagospodarowania przestrzennego województwa
strategia rozwoju gminy,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

- w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego,
- dla obszaru w granicach administracyjnych gminy,
- ustalenia wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych,
- **nie jest aktem prawa miejscowego**

Art.10.2. W studium określa się w szczególności:

- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,

Art. 4. 1.

- **ustalenie przeznaczenia terenu,**
 - **rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz**
 - **określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu**
- następuje **w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.**

W odniesieniu do obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej

=> na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r.

o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Sporządza się w celu

- **ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz**
- **określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy**

- **plan miejscowy, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium;**
- **planu miejscowego nie sporządza się dla terenów zamkniętych.**

Art.15.2. W planie miejscowym określa się obowiązkowo:

- 1) **przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;**
- 6) **parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy;**
- 7) **granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;**
- 9) **szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;**
- 10) **zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;**
- 11) **sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;**

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY
z dnia 26 sierpnia 2003 r.
w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego**

§ 6. 1. W przypadku sporządzania projektu **rysunku planu miejscowego dla inwestycji liniowych oraz dla obszarów o znacznej powierzchni dopuszcza się stosowanie map w skali **1:2000**.**

Art.73 POŚ: W planie miejscowym oraz w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia w trybie ustawy o ochronie przyrody parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin;
- 2) utworzenia **obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych**;
- 3) wyznaczenia **obszarów cichych** w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją;
- 4) ustalenia w trybie przepisów ustawy - Prawo wodne warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia **stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych**.

Art. 7. 1. ugról Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W zakresie:

- 1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha - Ministra Rolnictwa,**
- 2) gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - Ministra Środowiska lub upoważnionej przez niego osoby,**
- 3) pozostałych gruntów leśnych - marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.**

DZIAŁ IV STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Rozdział 1 Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Art. 46. Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego** oraz strategii rozwoju regionalnego;

.....

LOKALIZACJA INWESTYCJI LINIOWEJ

TRYBY LOKALIZACYJNE

- Lokalizacja inwestycji celu publicznego
- Lokalizacja inwestycji Euro
- Lokalizacja autostrady
- Zezwolenie na realizację inwestycji drogowej
- Lokalizacja linii kolejowej o znaczeniu państwowym
- Lokalizacja innych inwestycji

TRYBY LOKALIZACYJNE

- **Art. 11i.2. specdrog. W sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.**
- **Art. 9ad. 2. transpkolej. W sprawach dotyczących lokalizacji linii kolejowych przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym nie stosuje się, z zastrzeżeniem art. 9o ust. 3 pkt 4 lit. g (opinie).**
- **Art. 25. 1. EURO2012. W sprawach uregulowanych w niniejszym rozdziale nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.**
- **Art. 3. odbudzywioł. Do odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu:
2) nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym**

Art. 4.2. W PRZYPADKU BRAKU MIEJSCOWEGO PLANU
zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów
zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje
w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
przy czym:

- 1) **lokalizację inwestycji celu publicznego** ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 2) sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze **decyzji o warunkach zabudowy.**

Art. 50. 1. **INWESTYCJA CELU PUBLICZNEGO** jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Warunek, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4 [nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych], stosuje się odpowiednio.

2. Nie wymagają wydania decyzji roboty budowlane:

- 1) polegające na remoncie, montażu lub przebudowie, jeżeli nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania obiektu budowlanego oraz nie zmieniają jego formy architektonicznej, a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, albo
- 2) niewymagające pozwolenia na budowę.

**Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego
z dnia 27 października 2003 r.
IV SA 1015/2002**

<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

- **Decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego jest wydawana w razie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu na którym ma być realizowana. To samo odnosi się do decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje te stanowią tzw. „*mini plan zagospodarowania przestrzennego*”.**
- **Na terenach, na których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz o warunkach zabudowy nie będą wydawane, zaś po złożeniu wniosku przez inwestora do starosty jako organu architektoniczno-budowlanego o wydanie pozwolenia na budowę, wraz z wszelkimi wymaganymi stanowiskami właściwych organów (w tym zarządcy drogi) będzie wydawane pozwolenie na budowę, po stwierdzeniu zgodności inwestycji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.**

**Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego
z dnia 27 października 2003 r.
IV SA 1015/2002**

<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

W razie sytuowania inwestycji na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który został wydany jako przepis gminny do dnia 1 stycznia 1995 r., zachowującym ważność do końca 2003 r., stosownie do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. do końca 2003 r. wymaga się wydania decyzji o warunkach zabudowy, z zachowaniem z pewnymi zastrzeżeniami, przepisów nowej ustawy regulującej problematykę zagospodarowania przestrzennego a w tym także obowiązku dokonania wymaganych uzgodnień ze wskazanymi ustawą organami (m.in. zarządem drogi).

OBOWIĄZEK POZWOLENIA NA BUDOWĘ DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ GR. I-III

Art.29.3 Prawa budowlanego. Pozwolenia na budowę wymagają przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięcia mogące znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, które nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony, w rozumieniu ustawy OOŚ.

Art.50. 2. Zag.przestrz. Nie wymagają wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego roboty budowlane:

- 1) (...)a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, albo
- 2) niewymagające pozwolenia na budowę.

**Obecnie: niezależnie
od wyniku
screeningu;
planowana zmiana**

**= brak możliwości
realizacji na
zgłoszenie**

Art. 59. 1. Zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na

- **budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także**
- **zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części,** z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1 i art. 86, wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy.

Przepis art. 50 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do

- **zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę,** z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku.

Wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku łącznego spełnienia następujących warunków:

- 1) **[ZASADA DOBREGO SĄSIEDZTWA]** co najmniej jedna działka sąsiednia, dostępna z tej samej drogi publicznej, jest zabudowana w sposób pozwalający na określenie wymagań dotyczących nowej zabudowy w zakresie kontynuacji funkcji, parametrów, cech i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym gabarytów i formy architektonicznej obiektów budowlanych, linii zabudowy oraz intensywności wykorzystania terenu;
- 2) teren ma **dostęp do drogi publicznej**;
- 3) istniejące lub projektowane **uzbrojenie terenu jest wystarczające** dla zamierzenia budowlanego;
- 4) teren **nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych** na cele nierolnicze i nieleśne albo jest objęty zgodą uzyskaną przy sporządzaniu miejscowych planów, które utraciły moc na podstawie art. 67 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r.

ZASADA DOBREGO SĄSIEDZTWA NIE MA ZASTOSOWANIA do:

- inwestycji produkcyjnych lokalizowanych na terenach przeznaczonych na ten cel w planach miejscowych, które utraciły moc na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r.
- **linii kolejowych, obiektów liniowych i urządzeń infrastruktury technicznej.**
- zabudowy zagrodowej, w przypadku gdy powierzchnia gospodarstwa rolnego związanego z tą zabudową przekracza średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w danej gminie.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 26 sierpnia 2003 r.

w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy
i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego

§ 3. 1. W celu ustalenia wymagań dla nowej zabudowy i zagospodarowania terenu właściwy organ wyznacza wokół działki budowlanej, której dotyczy wnioski o ustalenie warunków zabudowy, obszar analizowany i przeprowadza na nim analizę funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu w zakresie warunków, o których mowa w art. 61 ust. 1-5 ustawy.

2. Granice obszaru analizowanego wyznacza się na kopii mapy, o której mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy, w odległości nie mniejszej niż trzykrotna szerokość frontu działki objętej wnioskiem o ustalenie warunków zabudowy, nie mniejszej jednak niż 50 metrów.

WNIOSEK O USTALENIE WZZIT:

- 1) **określenie granic terenu objętego wnioskiem**, przedstawionych na kopii mapy zasadniczej lub, w przypadku jej braku, na kopii mapy katastralnej, obejmujących teren, którego wniosek dotyczy, i obszaru, na który ta inwestycja będzie oddziaływać, w skali 1:500 lub 1:1000, a w stosunku do inwestycji liniowych również w skali 1:2000;
- 2) **charakterystykę inwestycji**, obejmującą:
 - a) określenie zapotrzebowania na wodę, energię oraz sposobu odprowadzania lub oczyszczania ścieków, a także innych **potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej**, a w razie potrzeby również sposobu unieszkodliwiania odpadów,
 - b) określenie **planowanego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakterystyki zabudowy i zagospodarowania terenu**, w tym przeznaczenia i gabarytów projektowanych obiektów budowlanych, przedstawione w formie opisowej i graficznej,
 - c) określenie **charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji** oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko.

Ustawa o IOŚ

Art. 19. W postępowaniu o ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dotyczącym przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, (...), oraz w sprawie ustalenia lokalizacji autostrad oraz dróg ekspresowych wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska przysługują prawa strony w postępowaniu administracyjnym i postępowaniu przed sądem administracyjnym, jeżeli zgłosi swój udział w postępowaniu.

Art. 54/64. Decyzja o WZZIT określa:

1) rodzaj inwestycji;

2) warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie:

a) warunków i wymagań ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,

b) ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

c) obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji,

d) wymagań dotyczących ochrony interesów osób trzecich,

e) ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych;

3) linie rozgraniczające teren inwestycji, wyznaczone na mapie w odpowiedniej skali

- (...) decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego mają charakter decyzji związanych. Nie są decyzjami uznaniowymi. Organ odmawiający lokalizacji projektowanej inwestycji celu publicznego musi zatem wykazać niezgodność wnioskowanej lokalizacji z odrębnym przepisem prawa. Przy czym przez przepisy odrębne nie można rozumieć innych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym lecz umiejscowionych w innych niż ona aktach normatywnych. (II SA/Kr 756/2008)
- Oparcie decyzji negatywnej na klauzuli generalnej, jaką jest ład przestrzenny, jego kształtowanie i ochrona, czyniłoby z decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego orzeczenie o charakterze zbliżonym do uznaniowego. Ustawa rzecz jasna ma za zadanie kształtować i chronić ład przestrzenny, jednakże środki do tego służące określone są precyzyjnie w przepisach o charakterze szczególnym, w tym regulujących ustalenie warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. (II SA/Kr 694/2008)
- Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nie ma charakteru uznaniowego, co oznacza, że o ile inwestycja nie narusza obowiązujących przepisów, organ ma obowiązek wydać decyzję lokalizacyjną. (II SA/Lu 823/2007)

- **Podstawowe parametry projektowanej inwestycji określone w decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego wiążą projektanta obiektu budowlanego, jak również organ wydający decyzję o pozwoleniu na budowę lub zatwierdzający projekt budowlany.**

Przy ustalaniu lokalizacji inwestycji celu publicznego organy nie mają na podstawie przepisów prawa obowiązku badania zgodności decyzji w tym zakresie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. (II SA/Bd 990/2006)

- **W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, którą stosownie do art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy wydaje się w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy precyzyjnie ustalić i opisać rodzaj planowanej inwestycji. Za niedopuszczalne należy uznać posłużenie się w takiej decyzji pojęciem „*między innymi*”, co wskazywałoby, iż nie dokonano wyczerpującego określenia urządzeń i obiektów składających się na całość inwestycji. (IV SA/Wa 79/2005)**

Rygor natychmiastowej wykonalności

Art. 9w. 1. Wojewoda nadaje decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek PLK S.A., uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli jest to niezbędne do wykazania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu Prawa budowlanego.

Art. 17. 1. Wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych nadają decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek właściwego zarządcy drogi, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym

Art. 34. 1. Decyzje administracyjne wydawane w związku z realizacją przedsięwzięć Euro 2012, określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4 ust. 1, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 73.2. POŚ Linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się i wykonuje w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym:

- 1) ochronę walorów krajobrazowych;
- 2) możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt.

Art. 74. 1. POŚ W trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu.

2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, uwzględniają w szczególności projektanci oraz organy administracji ustalające warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz organy administracji właściwe do spraw wywłaszczania nieruchomości.

Art. 15. 1. UOP. W parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się:

1) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;

➤ **Minister środowiska, po zasięgnięciu opinii dyrektora parku narodowego, może zezwolić na obszarze parku narodowego na odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione:**

2) potrzebą realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej w rozumieniu art. 3 pkt 8 POŚ

➤ **GDOŚ po zasięgnięciu opinii RDOŚ, może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą:**

2) realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej w rozumieniu art. 3 pkt 8 POŚ

**obszary służące przepuszczeniu wód powodziowych – obszary
bezpośredniego zagrożenia powodzią**

Art. 82. 2. Pr. wod. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w szczególności:

1) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;

3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.

3. Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor RZGW może, w drodze decyzji, na obszarach, o których mowa w ust. 1:

1) zwolnić od zakazów określonych w ust. 2;

obszary służące przepuszczeniu wód powodziowych – obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią

**Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie
z dnia 12 marca 2008 r.
II SA/Lu 37/2008**

<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

Zgodnie z treścią art. 84 ustawy Prawo wodne obszary, o których mowa w art. 79 ust. 2, uwzględnia się przy sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Jedynie obszary ustalone w „studium ochrony przeciwpowodziowej” organ wydający decyzję ustalającą warunki zabudowy uwzględnia w jej zapisach.

**Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku
z dnia 27 września 2007 r.
II SA/Gd 518/2007**

<http://orzeczenia.nsa.gov.pl>

W drodze uchwały rady gminy o przyjęciu lub zmianie planu miejscowego przeznaczają się na cele nierolnicze lub nieleśne takie grunty rolne, na których zmianę przeznaczenia wymagana jest zgoda, o której mowa w art. 7 ust. 2. Natomiast pozostałe grunty rolne podlegają procedurze przeznaczania ich na cele nierolnicze w drodze ustalania warunków zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) nie może odmówić ustalenia warunków zabudowy dla nieruchomości stanowiącej użytek rolny, jeżeli chodzi o przedsięwzięcie realizowane na gruntach: klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia nie przekracza 0,5 ha; klasy IV, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 1 ha; klas V i VI, wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego (bez ograniczeń powierzchniowych).

Ograniczenie stosowania przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- **Art. 21. 1. specdrog. Do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzjami o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.**
- **Art. 24h. 1. Euro2012. Do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzjami o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, z tym że określone w tych przepisach należności oraz jednorazowe odszkodowania w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu w odniesieniu do gruntów leśnych przeznacza się na Fundusz Leśny w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe z tytułu wyłączenia gruntów Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.**

Podział nieruchomości – zasada: art.92 i n. ugn

Art. 12. 1. specdrog. Decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zatwierdza się podział nieruchomości.

2. Linie rozgraniczające teren ustalone decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanowią linie podziału nieruchomości.

Art. 24a. 1. Decyzją o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 zatwierdza się podział nieruchomości. Mapy z projektami podziału nieruchomości stanowią integralną część decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.

2. Linie rozgraniczające teren ustalone decyzją o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 stanowią linie podziału nieruchomości.

Art. 9s. 1. Decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej zatwierdza się podział nieruchomości. Mapy z projektami podziału nieruchomości stanowią integralną część decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

2. Linie rozgraniczające teren ustalone decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stanowią linie podziału nieruchomości.

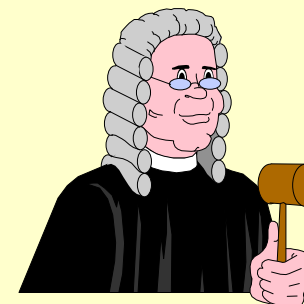
DECYZJE FAZY PROJEKTOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

**Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych z dnia 3 września 1997 r.**

III RN 35/97

OSNAPiUS 1998/4 poz. 107

**Decyzja o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu
powinna **wytaczać podstawowe kierunki ukształtowania projektowanej
inwestycji budowlanej w sposób wiążący projektanta obiektu
budowlanego**, jak również organ wydający decyzję o pozwoleniu na
budowę lub zatwierdzającą projekt budowlany.**

Art. 143 kc. W granicach określonych przez społeczno-gospodarcze przeznaczenie gruntu własność gruntu rozciąga się na przestrzeń nad i pod jego powierzchnią. Przepis ten nie uchybia przepisom regulującym prawa do wód.

**Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 6 stycznia 2005 r.
III CK 129/2004**

Naruszenie własności, uzasadniające roszczenie negatoryjne z art. 222 § 2 kc, występuje w przypadku bezprawnego, fizycznego oddziaływania na rzecz lub jej właściciela w taki sposób, że utrudnia ono lub uniemożliwia wykonywanie władztwa nad rzeczą. Nie stanowi natomiast naruszenia własności nieruchomości działanie podejmowane na takiej wysokości i na takiej głębokości, że nie narusza to społeczno-gospodarczego przeznaczenia gruntu (art. 143 kc).

USTAWA O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI

Art. 124. Starosta może w drodze decyzji **ograniczyć sposób korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej** oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie wyraża na to zgody. Ograniczenie to następuje zgodnie z planem miejscowym, a w przypadku braku planu, zgodnie z decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

- **Zezwolenie może być udzielone z urzędu albo na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, innej osoby lub jednostki organizacyjnej.**
- **Udzielenie zezwolenia powinno być poprzedzone rokowaniami z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości o uzyskanie zgody na wykonanie prac. Rokowania przeprowadza osoba lub jednostka organizacyjna zamierzająca wystąpić z wnioskiem o zezwolenie.**
- **Na osobie lub jednostce organizacyjnej występującej o zezwolenie ciąży obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego, niezwłocznie po założeniu lub przeprowadzeniu ciągów, przewodów i urządzeń. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego jest niemożliwe albo powoduje nadmierne trudności lub koszty, stosuje się odpowiednio przepis art. 128 ust. 4.**

- **Sam zamiar realizacji celu publicznego na nieruchomości, która w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie została przeznaczona pod realizację celów publicznych, nie daje podstaw do skutecznego żądania przez inwestora ograniczenia cudzej własności nieruchomości w trybie art. 124 ust. 1 ugn. (I SA/Wa 405/2008)**
- **Zgodnie z art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, wskazane w nim ograniczenie prawa własności następuje *„zgodnie z decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego”* i przepis ten nie wymaga aby decyzja tego dotycząca stwierdzała, że sam obiekt służy celom publicznym posadowiony jest na nieruchomości objętej ograniczeniami. (I OSK 88/2008)**

Właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości jest obowiązany udostępnić nieruchomość w celu wykonania czynności związanych z konserwacją oraz usuwaniem awarii ww. ciągów, przewodów i urządzeń. Obowiązek ten podlega egzekucji administracyjnej.

W przypadku siły wyższej lub nagłej potrzeby zapobieżenia powstaniu znacznej szkody, starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, może udzielić, w drodze decyzji, zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

USTAWA O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI

Art. 36. 1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;**
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;**
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;**
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;**
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;**

USTAWA O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY

z dnia 9 czerwca 2004 r.

w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych

Dz.U.2004.150.1579

USTAWA O OBSZARACH MORSKICH RP I ADMINISTRACJI MORSKIEJ

Art. 23. 1. W przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, o którym mowa w art. 37a, pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, określonych w art. 22, wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Art. 23a. W przypadku przyjęcia planu, o którym mowa w art. 37a, pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, o których mowa w art. 22, wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego.

USTAWA O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Art. 11. 1. Wyłączenie z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, III, IIIa, IIIb, oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, a także gruntów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-10, oraz gruntów leśnych, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne - może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalających na takie wyłączenie.

1a. W decyzji dotyczącej wyłączenia z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, III, IIIa, IIIb, a także gruntów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-10, oraz gruntów leśnych, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne określa się obowiązki związane z wyłączeniem.

1b. Wniosek o wyłączenie z produkcji użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego jest wiążący, a decyzja ma charakter deklaratoryjny.

Wydanie decyzji (...) następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

USTAWA O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Art. 12. 1. Osoba, która uzyskała zezwolenie na wyłączenie gruntów z produkcji, jest obowiązana uiścić należność i opłaty roczne, a w odniesieniu do gruntów leśnych - także jednorazowe odszkodowanie w razie dokonania przedwczesnego wyrębu drzewostanu. Obowiązek taki powstaje od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji.

USTAWA O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Art. 14. 1. W razie wyłączenia gruntów z produkcji, w decyzji o wyłączeniu, o której mowa w art. 11 ust. 1 i 2, można, po zasięgnięciu opinii wójta, nałożyć obowiązek zdjęcia oraz wykorzystania na cele poprawy wartości użytkowej gruntów próchnicznej warstwy gleby z gruntów rolnych klas I, II, IIIa, IIIb, III, IVa i IV oraz z torfowisk.

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Art.118 uop Prowadzenie robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także **robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych, oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne - na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych**, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, następuje na podstawie decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska, który ustala warunki prowadzenia robót.

Wydanie decyzji następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Art. 56. 1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na **odstępstwa od zakazów** określonych w art. 51 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 oraz w art. 52 ust. 1 pkt 1-2, 10, 11 i 14, **w stosunku do gatunków:**

1) objętych ochroną ścisłą;

2) objętych ochroną częściową, jeżeli zezwolenie dotyczy obszaru wykraczającego poza granice jednego województwa lub jeżeli ma to związek z działaniami podejmowanymi przez ministra właściwego do spraw środowiska, w tym dotyczącymi realizacji krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, programów ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem lub realizacji umów międzynarodowych.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania może zezwolić:

1) w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową - na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 i w art. 52 ust. 1;

2) w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą - na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 pkt 2-4 i w art. 52 ust. 1 pkt 3-9, 12 i 13.

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Art. 51. 1. W stosunku do gatunków dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia, uszkodzania, przemieszczania i hodowli;**
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;**
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;**
- (...)**

Art. 52. 1. W stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone, następujące zakazy:

- 4) niszczenia ich siedlisk i ostoi;**
- 5) niszczenia ich gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;**
- 11) umyślnego płoszenia i niepokojenia;**
- 13) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;**

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta na wniosek posiadacza nieruchomości. Jeżeli posiadacz nieruchomości nie jest właścicielem - do wniosku dołącza się zgodę jej właściciela.

Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje wojewódzki konserwator zabytków.

Posiadacz nieruchomości ponosi opłaty za usunięcie drzew lub krzewów.

Wymogu uzyskania zezwolenia nie stosuje się do drzew lub krzewów:

- 1) w lasach;**
- 2) owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody - na obszarach nieobjętych ochroną krajobrazową;**
- 3) na plantacjach drzew i krzewów;**
- 4) których wiek nie przekracza 5 lat;**
- 5) usuwanych w związku z funkcjonowaniem ogrodów botanicznych lub zoologicznych;**
- 6) skreślony**

Wymogu uzyskania zezwolenia nie stosuje się do drzew lub krzewów:

- 7) usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu z obszarów położonych między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, z wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;**
- 8) które utrudniają widoczność sygnalizatorów i pociągów, a także utrudniają eksploatację urządzeń kolejowych albo powodują tworzenie na torowiskach zasp śnieżnych, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu;**
- 9) stanowiących przeszkody lotnicze, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu.**

USUWANIE DRZEW – SPECUSTAWA DROGOWA

Art. 20b. 1. Lasy Państwowe, zarządzające nieruchomościami, o których mowa w art. 11f ust. 1 pkt 6, na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, są obowiązane do dokonania nieodpłatnie, z zastrzeżeniem ust. 3, wycinki drzew i krzewów oraz ich uprzątnięcia w terminie ustalonym w odrębnym porozumieniu między Lasami Państwowymi a właściwym zarządcą drogi.

2. Drewno pozyskane z wycinki drzew i krzewów, o której mowa w ust. 1, staje się nieodpłatnie własnością Lasów Państwowych.

3. Koszty wycinki drzew i krzewów w wieku do 20 lat oraz ich uprzątnięcia ponosi właściwy zarządca drogi.

Art. 21. 2. Do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, nie stosuje się przepisów o ochronie przyrody w zakresie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na ich usunięcie oraz opłat z tym związanych.

PRAWO WODNE

Art. 122. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

3) wykonanie urządzeń wodnych;

Art. 63. 1. Przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zachowaniem dobrego stanu wód i charakterystycznych dla nich biocenoz, potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

2. Budowle piętrzące powinny umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska.

PRAWO WODNE

Art. 122. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

3) wykonanie urządzeń wodnych;

Pozwolenie nie jest wymagane na wykonywanie urządzeń wodnych do poboru wód podziemnych na potrzeby zwykłego korzystania z wód z ujęć o głębokości do 30 m;

PRAWO WODNE

Art. 122. 2. Pozwolenie wodnoprawne jest wymagane również na:

- 1) gromadzenie ścieków, a także innych materiałów, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów,**
- 2) wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie innych robót,**
- 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie**

- na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, jeżeli wydano decyzje, o których mowa w art. 40 ust. 3 i w art. 82 ust. 3 pkt 1.

PROCES BUDOWLANY

PRAWO BUDOWLANE

Rozdział 4 Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych

Art. 28. 1. Roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, z zastrzeżeniem art. 29-31.

29.3

~~2. Stronami w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wierzyci lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu.~~

~~3. Przepisu art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę.~~

- **Ust.2 i 3 nie stosuje się w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę wymagającym udziału społeczeństwa zgodnie z przepisami ustawy OOŚ.**
- **W tym przypadku stosuje się przepisy art. 44 ustawy OOŚ**

Ustawa

o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu.

Art. 3. Do odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu:

1) w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane

Art. 6. Nie wymaga zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej remont uszkodzonych w wyniku działania żywiołu:
1) obiektów liniowych, z wyjątkiem linii kolejowych,

Art. 7. 1. Nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę odbudowa zniszczonych w wyniku działania żywiołu:

1) obiektów liniowych, z wyjątkiem linii kolejowych o znaczeniu państwowym, określonych na podstawie ustawy o transporcie kolejowym,

2. Zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej wymaga odbudowa obiektów wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 3, z wyjątkiem obiektów gospodarczych i składowych, usytuowanych na działkach siedliskowych.

3. Odbudowa obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia na budowę.

4. W sprawach dotyczących zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, przepisów art. 30 ust. 1a ustawy - Prawo budowlane nie stosuje się.

PRAWO BUDOWLANE

- **Art.32.4a. Nie wydaje się pozwolenia na budowę w przypadku rozpoczęcia robót budowlanych z naruszeniem przepisu art. 28 ust. 1.**

PRAWO BUDOWLANE

Pozwolenie na budowę może być wydane wyłącznie temu, kto:

- 1) złożył wniosek w tej sprawie w okresie ważności decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana;**
- 2) złożył wniosek w tej sprawie w okresie ważności pozwolenia, o którym mowa w art. 23 i art. 23a ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli jest ono wymagane;**
- 3) złożył oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanych prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.**

PRAWO BUDOWLANE

Art. 32. 1. Pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego może być wydane po uprzednim:

1) przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, wymaganego przepisami o ochronie środowiska;

2) uzyskaniu przez inwestora, wymaganych przepisami szczególnymi, pozwoleń, uzgodnień lub opinii innych organów;

3) wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej - w przypadku budowy gazociągów o zasięgu krajowym lub jeżeli budowa ta wynika z umów międzynarodowych.

UZGODNIENIA

- **Inspekcja sanitarna – w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych**
- **Zespół uzgadniania dokumentacji projektowej – w zakresie usytuowania sieci uzbrojenie terenu**
- **Państwowa Straż Pożarna – w zakresie wymagań ochrony przeciwpożarowej**
- **...**

Ustawa o transporcie kolejowym

Art. 9ac. 1. Wojewoda wydaje pozwolenie na budowę linii kolejowej lub poszczególnych odcinków tej linii oraz wszystkich obiektów związanych z jej budową, przebudową i rozbudową, położonych w granicach województwa, na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego oraz doręcza je wnioskodawcy, a pozostałe strony zawiadamia o jego wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej.

ZRID

Art. 11f. 1. Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera w szczególności:

- 1) wymagania dotyczące powiązania drogi z innymi drogami publicznymi, z określeniem ich kategorii;**
- 2) określenie linii rozgraniczających teren;**
- 3) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej oraz potrzeb obronności państwa;**
- 4) wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich;**
- 5) zatwierdzenie podziału nieruchomości, o którym mowa w art. 12 ust. 1;**
- 6) oznaczenie nieruchomości lub ich części, według katastru nieruchomości, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego;**
- 7) zatwierdzenie projektu budowlanego;**

ZRID cd.

8) w razie potrzeby inne ustalenia dotyczące:

- a) określenia szczególnych warunków zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych,**
- b) określenia czasu użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych,**
- c) określenia terminów rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych,**
- d) określenia szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie,**
- e) obowiązku dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu,**
- f) obowiązku przebudowy dróg innych kategorii,**
- g) określenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązków, o których mowa w lit. e i f,**
- h) zezwolenia na wykonanie obowiązków, o których mowa w lit. e i f.**

Pozwolenie na budowę inwestycji EURO

Art.25.2. Wojewoda wydaje decyzję o pozwoleniu na budowę przedsięwzięcia Euro 2012 oraz na przebudowę istniejących urządzeń infrastruktury technicznej na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału.

PRZEPISY TECHNICZNO- BUDOWLANE – art.7 Pr. bud.

- **budynki i ich usytuowanie**
- **budowle rolnicze i ich usytuowanie**
- **morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie**
- **budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie**
- **budowle kolejowe i ich usytuowanie**
- **obiekty budowlane nie będące budynkami, służące obronności Państwa oraz ich usytuowanie**
- **lotniska cywilne**
- **telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie**

PRZEPISY TECHNICZNO- BUDOWLANE

- bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie
- drogi publiczne i ich usytuowanie
- drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie
- autostrady płatne
- skrzyżowania linii kolejowych z drogami publicznymi i ich usytuowanie
- sieci gazowe
- zasilanie energią elektryczną obiektów budowlanych łączności
- strzelnice garnizonowe oraz ich usytuowanie

PROJEKT BUDOWLANY

Art. 34. 1. Projekt budowlany powinien spełniać wymagania określone w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

3. Projekt budowlany powinien zawierać:

1) projekt zagospodarowania działki lub terenu, sporządzony na aktualnej mapie, obejmujący: określenie granic działki lub terenu, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków, układ komunikacyjny i układ zieleni, ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;

PRAWO BUDOWLANE

2) projekt architektoniczno-budowlany, określający funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną oraz proponowane niezbędne rozwiązania techniczne, a także materiałowe, ukazujące zasady nawiązania do otoczenia, a w stosunku do obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego – również opis dostępności dla osób niepełnosprawnych;

PRAWO BUDOWLANE

3) stosownie do potrzeb:

a) oświadczenia właściwych jednostek organizacyjnych o zapewnieniu dostaw energii, wody, ciepła i gazu, odbioru ścieków oraz o warunkach przyłączenia obiektu do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych oraz dróg lądowych,

b) oświadczenie właściwego zarządcy drogi o możliwości połączenia działki z drogą publiczną zgodnie z przepisami o drogach publicznych;

4) w zależności od potrzeb, wyniki badań geologiczno-inżynierskich oraz geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY
z dnia 3 lipca 2003 r.
w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego

Opis techniczny w projekcie architektoniczno-budowlanym (§ 11. 2.)

10) dane techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie pod względem:

- a) zapotrzebowania i jakości wody oraz ilości, jakości i sposobu odprowadzania ścieków,**
- b) emisji zanieczyszczeń gazowych, w tym zapachów, pyłowych i płynnych, z podaniem ich rodzaju, ilości i zasięgu rozprzestrzeniania się,**
- c) rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów,**
- d) emisji hałasu oraz wibracji, a także promieniowania, w szczególności jonizującego, pola elektromagnetycznego i innych zakłóceń, z podaniem odpowiednich parametrów tych czynników i zasięgu ich rozprzestrzeniania się,**
- e) wpływu obiektu budowlanego na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne, oraz wykazać, że przyjęte w projekcie architektoniczno-budowlanym rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne i techniczne ograniczają lub eliminują wpływ obiektu budowlanego na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi i inne obiekty budowlane, zgodnie z odrębnymi przepisami;**

§ 12. 1. Część rysunkowa, o której mowa w § 11 ust. 1, sporządzona z uwzględnieniem § 7, powinna przedstawiać:

2) rzuty wszystkich charakterystycznych poziomów obiektu budowlanego, w tym widok dachu lub przekrycia oraz przekroje, a dla obiektu liniowego - przekroje normalne i podłużne (profile), przeprowadzone w charakterystycznych miejscach obiektu budowlanego, konieczne do przedstawienia:

- a) układu funkcjonalno-przestrzennego obiektu budowlanego,**
- b) rozwiązań budowlano-konstrukcyjnych obiektu budowlanego i jego powiązania z podłożem oraz przyległymi obiektami budowlanymi,**
- c) położenia sytuacyjno-wysokościowego i skrajnych parametrów instalacji i urządzeń technologicznych, związanych lub mających wpływ na konstrukcję obiektu budowlanego, funkcjonowanie instalacji i urządzeń oraz bezpieczeństwo ich użytkowania,**
- d) budowli przemysłowych i innych tworzących samonośną całość techniczno-użytkową, jak komin, zbiornik, kolumna rafineryjna, niezbędnych wymiarów, w tym zewnętrznych w rzucie poziomym i pionowym, z nawiązaniem do poziomu terenu, przestrzeni wewnętrznych obiektu budowlanego, w szczególności pomieszczeń, rodzaju konstrukcji, przekrojów jego elementów, a także instalacji oraz gabarytów (obrysu) urządzeń technologicznych, o których mowa w lit. c,**

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA
z dnia 3 października 2005 r.**

**w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać
dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie**

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji geologiczno-inżynierskiej

§ 21. 1. Część tekstowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych inwestycji liniowych poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) opis wykonanych badań dla inwestycji lub etapu ustalonego w projekcie prac geologicznych, w nawiązaniu do etapu projektowania obiektu budownictwa liniowego i niwelety trasy;**
- 2) charakterystykę dokumentowanego terenu obejmującą:
 - a) opis środowiska geologicznego,**
 - b) analizę istniejących wyników badań geologiczno-inżynierskich,**
 - c) stan zagospodarowania terenu i istniejących obiektów,**
 - d) wskazanie terenów mało przydatnych do projektowanej inwestycji;****
- 3) dane umożliwiające wariantowe rozwiązanie przebiegu trasy projektowanego obiektu;**

- 4) przedstawienie występujących na trasie projektowanego obiektu zjawisk i procesów geodynamicznych, powierzchniowych ruchów masowych ziemi, deformacji filtracyjnych i przekształceń antropogenicznych;**
- 5) opis warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych, w tym poziomów wodonośnych, dynamiki wód i kontaktów hydraulicznych między nimi;**
- 6) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzania dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;**
- 7) określenie kierunków rekultywacji i zagospodarowania obszarów zmienionych działalnością człowieka, występujących na trasie projektowanego obiektu;**
- 8) zalecenia dotyczące prowadzenia monitoringu nasypów, wykopów i kanałów oraz obiektów mostowych, z uwzględnieniem ich kategorii geotechnicznej;**
- 9) ocenę przebiegu trasy projektowanego obiektu ze względu na zagrożenia, zwłaszcza związane z podziemną eksploatacją i właściwościami filtracyjnymi gruntów;**
- 10) informację o lokalizacji i zasobach złóż kopalin oraz ich jakości, które mogą być wykorzystane przy wykonywaniu projektowanego obiektu;**
- 11) podanie przydatności gruntów z wykopów do budowy nasypów.**

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:...

Art. 103.2. Pr. Geolog. Do właściwości ministra środowiska, jako organu I instancji, należą sprawy:

1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, dotyczących:

h) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania obiektów budowlanych w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, **inwestycji liniowych o zasięgu ponadwojewódzkim, obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m oraz obiektów energetycznych o mocy przekraczającej 100 MW;**

3. Do właściwości marszałków województw, jako organów I instancji, należą sprawy:

1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, dotyczących:

f) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania **inwestycji liniowych o zasięgu ponadpowiatowym,**

g) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne - w odniesieniu do **inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko(...)**

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Art. 31. 1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia

- **na roboty budowlane** - za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.
- **na zaprojektowanie i wykonanie robót** budowlanych - za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego.
- Program funkcjonalno-użytkowy obejmuje opis zadania budowlanego, w którym podaje się przeznaczenie ukończonych robót budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne.

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 2 września 2004 r.

**w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej,
specyfikacji technicznych wykonania
i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego**

Dz.U.2004.202.2072

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

§ 4. 1. Dokumentacja projektowa, służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, składa się w szczególności z:

- projektu budowlanego w zakresie uwzględniającym specyfikę robót budowlanych;
- projektów wykonawczych w zakresie, o którym mowa w § 5;
- przedmiaru robót w zakresie, o którym mowa w § 6;
- **informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia**, w przypadkach gdy jej opracowanie jest wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 45. 1. DZIENNIK BUDOWY stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót i jest wydawany odpłatnie przez właściwy organ.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 26 czerwca 2002 r.

w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Dz.U.2002.108.953 ze zm.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY
z dnia 26 czerwca 2002 r.
w sprawie dziennika budowy, ...

- § 3. 1. Dziennik budowy prowadzi się odrębnie dla każdego obiektu budowlanego, wymagającego pozwolenia na budowę.**
- 2. Dla obiektów liniowych lub sieciowych dziennik budowy prowadzi się odrębnie dla każdego wydzielonego odcinka robót.**
- 3. Przy wykonywaniu obiektu budowlanego metodą montażu dodatkowo prowadzi się dziennik montażu.**
- 4. Jeżeli odrębne przepisy nakładają obowiązek prowadzenia specjalnego dziennika robót, fakt jego prowadzenia odnotowuje się w dzienniku budowy, a po zakończeniu robót specjalny dziennik robót dołącza się do dziennika budowy.**

Art. 42. 2. Pr. Bud. Kierownik budowy (robót) jest obowiązany:

- 1) prowadzić dziennik budowy lub rozbiórki;**
- 2) umieścić na budowie lub rozbiórce, w widocznym miejscu, tablicę informacyjną oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia; **nie dotyczy to** budowy obiektów służących obronności i bezpieczeństwu państwa oraz **obiektów liniowych**;**
- 3) odpowiednio zabezpieczyć teren budowy (rozbiórki).**

Dziękuję za uwagę

www.kpcic.gdynia.pl

